

Vă prezint spre atenția Dvs Raportul cu privire la activitatea BC «COMERȚBANK» S.A. în anul 2009. Banca Comercială «COMERȚBANK» S.A. se poziționează pe piața Republicii Moldova ca o bancă mică, ce dispune de un capital normativ mai mare de 177.3 mln. lei moldovenești. Este o instituție financiară modernă, ce prestează o gamă largă de servicii bancare. Principalele obiective ale Băncii în procesul de dezvoltare sunt asigurarea creșterii veniturilor, dezvoltarea stabilă și asigurarea integrității mijloacelor financiare ale clienților și acționarilor.

Anul de criză 2009 a fost un an de reducere a activității business-ului, din cauza crizei mondiale și situației politice dificile din Republica Moldova.

Scopul de bază în această perioadă a constat în **păstrarea business-ului în condițiile nedefinite.**

Pentru aceasta au fost întreprinse următoarele măsuri:

1. **S-a acordat o atenție sporită calității portofoliului de credite**, calității analizei clienților și activității Comitetului de credite al Băncii. Datorită riscului sporit, creditarea a avut loc în volum redus.
2. **Au fost micșorate ratele la resursele atrase de bancă**, au fost returnate deponenților resursele cele mai scumpe, nesolicitate pe piață. Totodată, Banca nu a permis rezilierea anticipată a contractelor de depozit, dar a mers pe calea restructurizării lor la scadența contractelor. În felul următor, Banca a ținut să-și păstreze imaginea unei instituții sigure, care își îndeplinește pe deplin obligațiunile sale.
3. **Banca a ținut să dispună de lichidități** în volum suficient pentru a-și onora toate obligațiunile față de clienți.

În condițiile destul de dificile, banca a continuat totuși să se dezvolte:

1. Din cauza micșorării veniturilor din dobânzi de la persoanele juridice, au fost luate măsuri pentru **majorarea veniturilor neaferele dobânzilor** din deservirea persoanelor fizice și în primul rând din activitatea punctelor de schimb valutar și a transferurilor internaționale, care au înregistrat o creștere (venitul din activitatea CSV - 19 mii lei moldovenești în ianuarie 2009, 126 mii lei moldovenești în decembrie 2009; 61 de transferuri în ianuarie 2009 și 304 de transferuri în decembrie 2009).
2. Pentru păstrarea bazei de clienți a băncii a fost asigurată o **creștere a calității deservirii clienților** și anume:
  - a fost implementată o analiză lunară a bazei de clienți ai Băncii;
  - au fost organizate traininguri pentru angajații din front-office pentru ridicarea nivelului profesional;
  - au fost elaborate și propuse noi produse și servicii bancare;
  - a fost prelungit programul de deservire a clienților;
  - a fost asigurată o continuitate a lucrului front-office în oficiul central al Băncii;
  - a fost asigurată actualizarea și atractivitatea informației publicată pe site-ul oficial al Băncii;
  - au fost plasate informații despre bancă în sursele mass-media, pentru ca Banca să fie cunoscută.
3. Împreună cu tendințele externe de dezvoltare a Băncii și tempoului scăzut al activității țării și posibilităților limitate de extindere a dezvoltării business-ului, banca și-a creat o bază internă pentru extinderile ulterioare și anume mă refer la:
  - S-a creat un spațiu comun de comunicare intranet.
  - S-a implementat activitatea corporativă în outlook;

- S-a organizat o activitate bine structurată a tuturor subdiviziunilor pentru conlucrarea în echipă în perioade dificile de criză;
- S-a îmbunătățit arhitectura comunicațiilor și sistemele bancare, s-a îmbunătățit securitatea informațională, s-a asigurat continuitatea activității bancii;
- S-au efectuat controalele de către auditul intern, cu scopul îmbunătățirii activității subdiviziunilor ca urmare a celor depistate în perioadele de control;
- S-a creat un sistem de raportări interne, ce permite efectuarea unei analize și planificarea preventivă a activității Băncii.

A continuat extinderea teritorială a Băncii, fiind deschisă a treia reprezentanță a Băncii în mun. Chisinau. Reprezentanța numărul 3 și-a început activitatea la 29 ianuarie 2009. Până atunci Banca a fost reprezentată de Oficiul central și de două reprezentanțe, toate în mun. Chișinău.

Acum, mai detaliat despre indicatorii cantitativi:

Activele Băncii au scăzut cu 132.6 mln. lei moldovenești (sau 23.5%) și au atins la 31 Decembrie 2009 cifra de 431.1 mln. lei moldovenești.

Motivul principal a fost rambursarea celor mai costisitoare resurse nesolicitate pe piață, rambursarea creditelor de către debitori, în condițiile de lentă acordare a creditelor noi în legătură cu lipsa cererii la credite din partea debitorilor calitativi.

Activele generatoare de dobândă au constituit la 31 Decembrie 2009 344.8 mln. lei moldovenești, ceea ce reprezintă 80% din activele totale ale Băncii. Pentru comparație activele generatoare de dobândă la 31 Decembrie 2008 au constituit 89.7% din totalul activelor Băncii.

În anul 2009 Banca a promovat politica de menținere a activelor lichide la un nivel înalt, luând în considerație condițiile economice dificile ale anului trecut și a menținut partea activelor generatoare de dobândă la un nivel înalt.

Activitatea Băncii în totalitate corespunde normativelor Băncii Naționale a Moldovei:

Tabelul Nr. 1 Executarea normativelor economice:

Indicatori	31 decembrie 2009	Cerințele BNM
1. Lichiditatea curentă	50.38%	minim 20%
2. Suficiența capitalului ponderat la risc	161.23%	minim 12%
4. Capitalul normativ total	177,294.48 mii lei moldovenești	minim 100,000 mii lei moldovenești
5. ROE (rentabilitatea capitalului) pentru anul 2009	3.16%	-
6. ROA (rentabilitatea activelor) pentru anul 2009	1.24%	-

Cum s-a menționat anterior, în anul 2009, Banca și-a redus activitatea de creditare, dar a creditat în general debitorii care s-au impus pozitiv și dețin afacere prosperă.

Pe lângă aceasta, în anul 2009, Banca în mod activ a întreprins măsuri privind rambursarea creditelor și nu a permis creșterea ponderii creditelor nefavorabile în portofoliul de credite. Ca rezultat, în 2009 portofoliul de credite a scăzut cu circa 100 mln. lei moldovenești (sau aproximativ cu 35%).

La 31 decembrie 2009 portofoliul de credite al Băncii, inclusiv plasările – garanții la termen în bănci constituia brut circa 189.1 mln. lei moldovenești, ce reprezintă 44% din activele Băncii.

Reducerea creditării și formarea rezervelor suplimentare la creditele existente a dus la scăderea calității portofoliului de credite la 31 Decembrie 2009 și a constituit 6.9% din valoarea portofoliului brut comparativ cu 3.2% la 31 Decembrie 2008.

Ponderea fondului de risc la credite în active la 31 Decembrie 2009 a crescut și a constituit 3.0%, dar la 31 Decembrie 2008 - 1.6%.

De menționat, că scăderea indicatorilor calității portofoliului de credite pentru anul 2009 constituie o tendință general-bancară. Astfel, ponderea fondului de risc la credite în portofoliului de credite pe sistemul bancar în general pentru anul 2009 a constituit 9.65%, iar în 2008 - 5.04%. Ponderea fondului de risc în activele sistemului bancar a constituit la 31 Decembrie 2009 5.27% comparativ cu 3.20% la 31 Decembrie 2008.

Cea mai mare parte a creditelor a fost acordată debitorilor din sectorul industrial-comercial al economiei, printre care întreprinderi din sfera serviciilor, de producere a vinului și fabricare.

Sursa principală de venit a Băncii pentru anul 2009 rămîne a fi creditarea (73% din veniturile totale aferente anului 2009).

Veniturile aferente dobânzilor și comisioanelor la credite la 31 Decembrie 2009 au constituit 36.3 mln. lei moldovenești și a scăzut față de anul 2008 cu 4.24 mln. lei moldovenești sau 10.48%.

De remarcat este faptul că, din a doua jumătate a anului 2009 practic s-a stopat creditarea interbancară, ce a condus la reducerea considerabilă a veniturilor totale.

În anul 2009 Banca a continuat plasarea mijloacelor bănești în valorile mobiliare emise de BNM și de Ministerul Finanțelor.

Operațiunile valutare, la fel ca și cele de creditare, reprezintă principala direcție generatoare de venituri a activității Băncii.

Volumul total al activelor valutare revine mijloacelor, plasate în conturile băncilor (Banca deține depozite în conturile băncilor rusești și europene de prima clasă), care, la rândul său, este determinat de politica de minimizare a riscurilor operațiunilor active, desfășurată de conducerea Băncii.

În anul 2009 BC «COMERTBANK» S.A. a efectuat în mod activ operațiuni de convertire a valutei străine pe piețele valutare, atât cele interne, cât și cele externe. Operațiunile de convertire ale Băncii ocupă un loc esențial în structura veniturilor Băncii aferente operațiunilor valutare.

Baza de resurse a Băncii în 2009, s-a micșorat, ceea ce a condus la micșorarea activelor în general. Motivul principal de scădere a bazei de resurse a Băncii a fost, după cum se menționează, returnarea de către Bancă a depozitelor persoanelor juridice și celor mai scumpe și neeficiente în condițiile anului 2009 mijloace bănești ale Băncii.

Volumul depozitelor Băncii la data de 31 Decembrie 2009 a constituit circa 247.51 mln. lei moldovenești și s-a micșorat cu 140.24 mln. lei moldovenești sau 36.2 %, față de 31 Decembrie 2008. Prin urmare, scăderea bazei de depozite a avut loc din contul depozitelor cu dobândă ale clienților (în mare parte), cât și din contul soldurilor curente.

Capitalul normativ total al Băncii la 31 Decembrie 2009 a constituit circa 177.29 mln. lei moldovenești, ceea ce corespunde reglementărilor BNM. Capitalul normativ total al Băncii s-a majorat cu circa 5.37 mln. lei moldovenești, din cauza profitului net aferent anului 2009.

Conform rezultatelor anului 2009, Banca a obținut un profit net în valoare de 5.60 mln. lei moldovenești , care este mai mic în comparație cu indicatorii anului 2008.

Veniturile totale în 2009 s-au micșorat cu 9.28 mln. lei moldovenești (sau 15.82 %) și au constituit 49.41 mln. lei moldovenești față de anul trecut, în timp ce suma totală a cheltuielilor a constituit 43.81 mln. lei moldovenești și s-a majorat cu 0.16%.

Micșorarea veniturilor totale a Băncii aferente anului 2009 s-a datorat în mare parte scăderii veniturilor aferente dobânzilor, în rezultatul scăderii veniturilor aferente dobânzilor și comisioanelor la credite (10.48% comparativ cu anul 2008) și veniturilor aferente valorilor mobiliare (23.84% comparativ cu anul 2008).

Cota principală în veniturile totale aferente anului 2009 de 82.03% o constituie veniturile aferente dobânzilor în sumă de 40.53 mln. lei moldovenești și au scăzut cu 16.02% în comparație cu anul 2008.

Veniturile neaferente dobânzilor au constituit în anul 2009 8.88 mln. lei moldovenești și au scăzut în comparație cu anul trecut cu 1.55 mln. lei moldovenești sau 14.87%. Veniturile obținute din operațiile de convertire a valutei străine și din comisioane s-au redus cu 1.46 mln. lei moldovenești sau 14.76% și alte venituri neaferente dobânzilor s-au micșorat cu 0.09 mln. lei moldovenești sau 16.79%).

Cheltuielile totale ale Băncii au constituit în anul 2009 43.81 mln. lei moldovenești și s-au majorat cu 0.07 mln. lei moldovenești, față de anul trecut. În structura cheltuielilor totale 48.49% o reprezintă cheltuielile aferente dobânzilor și 51.51 % - cheltuielile neaferente dobânzilor. În anul 2009 cheltuielile aferente dobânzilor s-au micșorat cu 0.54 mln. lei moldovenești față de anul trecut și la finele anului au constituit 21,24 mln. lei moldovenești, iar cheltuielile neaferente dobânzilor, au constituit circa 22.56 mln. lei moldovenești, înregistrând o majorare cu 0.61 mln. lei moldovenești. Micșorarea cheltuielilor aferente dobânzilor se datorează scăderii volumului mijloacelor atrase.

Trebuie de menționat că cota veniturilor totale în activele medii ale Băncii a fost menținută în anul 2009 la nivelul de 10.9%.

Prin urmare, a fost realizat scopul de bază propus pentru anul 2009:

A fost asigurată activitatea stabilă a BC «COMERȚBANK» SA în perioada de criză:

- **A fost păstrată baza de clienți a Băncii;**
- **A crescut calitatea de gestionare a Băncii;**
- **A fost asigurată obținerea profitului Băncii pentru anul 2009.**

Raportul de profit și pierdere și bilanțul contabil ale Băncii sunt auditate în fiecare an de compania internațională de audit KPMG Moldova SRL.

Governarea corporativă în B.C. «COMERȚBANK» S.A.

În conformitate cu recomandările B.N.M. (scrisoarea nr. 09-01207/157/4024 din 14.12.2009) privind aspectele fundamentale guvernării corporativă în bănci, ținând cont de importanța unei guvernări efective pentru stabilitatea și succesul activității B.C. «COMERȚBANK» S.A. (în continuare "Bancă") pe piața financiară, precum și pentru siguranța onorării angajamentelor față de acționari, investori și deponenți, Bancă a elaborat proiectul Codului de guvernare corporativă B.C. «COMERȚBANK» S.A. (în continuare "Cod").

Codul de guvernare corporativă a Băncii Comerciale "COMERȚBANK" S.A., este elaborat în baza prevederilor Legii instituțiilor financiare, Legii privind societățile pe acțiuni, Codului de guvernare corporativă aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, Recomandărilor Băncii Naționale a Moldovei cu privire la sistemele de control intern în băncile comerciale din Republica Moldova, Statutului Băncii, precum și ținând cont de prevederile documentelor Comitetului Basel pentru supravegherea bancară și Principiilor OECD ale guvernării corporative.

Codul de guvernare corporativă a Băncii Comerciale "COMERȚBANK" S.A. cuprinde 9 capitole: Capitolul 1 – **Introducere**. Capitolul dat se definește noțiunea de „guvernare corporativă” și se descriu scopurile de bază ale Codului.

Capitolul 2 – **Principii și valori**. Acest capitol consfințește principiile și valorile corporative, prin intermediul cărora sunt realizate scopurile strategice ale Băncii și ca consecință și misiunea ei.

Capitolul 3– **Acționarii Băncii**. Descrie garanțiile și drepturile acționarilor, inclusiv și a celor minoritari.

Capitolul 4– **Organele de conducere a Băncii**. Descrie structura, drepturile, împuternicirile și

responsabilitatea organelor de conducere a Băncii.

Din componența organelor de conducere a Băncii fac parte:

Adunarea generală a acționarilor este organul suprem de conducere a Băncii. Modul de convocare, ținere, executare a hotărârilor primite de ea se determină în legislația în vigoare și Statutul Băncii.

Consiliul Băncii reprezintă interesele acționarilor în perioada dintre Adunările generale și în limitele atribuțiilor sale exercită conducerea generală și controlul activității Băncii. Componența, împuternicirile și responsabilitatea Consiliului Băncii este stabilită de Regulamentul Consiliului. Membrii Consiliului trebuie să corepundă exigențelor stabilite de legislația în vigoare și Statutul Băncii.

Organul executiv asigură executarea hotărârilor Adunării generale și deciziilor Consiliului Băncii. În activitatea sa organul executiv este subordonat Consiliului Băncii. Componența, împuternicirile și responsabilitatea Organului executiv este stabilită de Regulamentul lui

Actualmente Banca propune operarea modificărilor în Statutul Băncii privind structura Organului executiv. Se propune constituirea în Bancă a organului executive colegial – Comitetul de conducere. La moment organul executive este unipersonal și reprezenta de Președintele Băncii.

Capitolul 5 – **Remunerarea**. Descrie modul de stabilire și plată a remunerării, precum și raportările privind remunerarea membrilor Consiliului Băncii și a managementului superior.

Capitolul 6 – **Conflictele de interese**. Conține reglementări privind modul de acțiune în cazul existenței conflictului de interese.

Capitolul 7 – **Relații cu părțile legate**. Stabilește comportamentul Băncii în relații cu părțile legate (angajați, creditori, investitori și deponenți) în procesul guvernării corporative.

Capitolul 8 – **Transparența și dezvăluirea informației**. Descrie modul de acțiune în sensul dezvăluirii informației și asigurării transparenței activității Băncii. Banca dezvăluie informații despre activitatea sa în conformitate cu legislația în vigoare și Statutul ei.

Capitolul 9 – **Responsabilitate**. Stabilește principiile generale privind responsabilitatea organelor de conducere a băncii, executarea a Cod, inclusiv și de angajații Băncii.

În Bancă de asemenea acționează sisteme de control intern, care corespunde cerințelor actelor normative în vigoare. În structura organizatorică a Băncii sunt evidențiate două subdiviziuni - Secția control financiar și Secția audit intern, activitatea căror asigură o supraveghere suplimentară a activității Băncii.

În curând structura organizatorică a Băncii va fi completată cu o nouă subdiviziune – Serviciul gestionare risc.

La momentul elaborării și prezentării Adunării generale a acționarilor a Codului de guvernare corporativă, activitatea Băncii corespunde principiilor conținute în el, cerințelor legislației în vigoare în domeniul guvernării corporative, prevederilor documentelor Comitetului Basel pentru supravegherea bancară și Principiilor OECD ale guvernării corporative.